

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 66/14
Luxemburg, 30 aprilie 2014

Hotărârea în cauza C-26/13
Árpád Kásler și Hajnalka Káslerné Rábai/OTP Jelzálogbank Zrt

Consumatorii care încheie un contract de împrumut în valută trebuie să poată evalua consecințele economice ale aplicării la rambursarea împrumutului a unui curs de schimb (cursul de schimb la vânzarea valutei) diferit de cel aplicabil la calcularea sumei împrumutului cu ocazia deblocării acesteia (cursul de schimb la cumpărarea valutei)

Instanța națională poate înlocui o clauză abuzivă cu o dispoziție de drept intern pentru a restabili un echilibru între părțile contractante și a menține validitatea contractului

Directiva privind clauzele contractuale abuzive¹ prevede că clauzele abuzive dintr-un contract încheiat cu un vânzător sau un furnizor nu creează obligații pentru consumator. Cu toate acestea, în ceea ce privește clauzele care definesc obiectul principal al contractului și caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, directiva permite statelor membre să prevadă în legislația națională de transpunere că aceste clauze sunt exceptate de la aprecierea caracterului lor abuziv în măsura în care sunt exprimate în mod clar și inteligibil. Legislația maghiară prin care se transpune această directivă prevede o asemenea excepție.

La 29 mai 2008, domnul Kásler și doamna Káslerné Rábai au încheiat cu o bancă maghiară un contract de împrumut ipotecar în valută. Banca a acordat împrumutaților un împrumut în sumă de 14 400 000 de forinți maghiari (HUF) (aproximativ 46 867 EUR).

Contractul prevedea că determinarea valorii în franci elvețieni a împrumutului trebuia să se realizeze la **cursul de schimb la cumpărare** al acestei valute aplicat de bancă, în vigoare la data deblocării fondurilor. În temeiul acestei clauze, suma împrumutului a fost stabilită la 94 240,84 CHF. Cu toate acestea, potrivit prevederilor contractuale, valoarea în forinți maghiari a fiecăreia dintre ratele lunare datorate trebuia să fie stabilită pe baza **cursului de schimb la vânzare al francului elvețian aplicat de bancă** în ziua anterioară scadenței.

Soții Kásler au contestat la instanțele maghiare clauza care permite băncii să calculeze ratele lunare scadente pe baza cursului de schimb la vânzare al francului elvețian. Aceștia invocă natura abuzivă a clauzei respective întrucât aceasta prevede, pentru rambursarea împrumutului, aplicarea unui curs de schimb diferit de cel utilizat cu ocazia acordării împrumutului.

Kúria (Curtea Supremă din Ungaria), sesizată cu litigiul în recurs, solicită Curții de Justiție să stabilească dacă clauza privind cursurile de schimb aplicabile unui contract de împrumut în valută se referă la obiectul principal al contractului sau la raportul calitate/preț al serviciului prestat. De asemenea, această instanță dorește să afle dacă se poate considera că respectiva clauză este redactată în mod clar și inteligibil, astfel încât să poată fi exceptată de la examinarea caracterului său abuziv în temeiul directivei. În sfârșit, instanța maghiară solicită să se stabilească dacă, în ipoteza în care contractul nu poate continua să existe după înlăturarea unei clauze abuzive, instanța națională îl poate modifica sau completa.

¹ Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273).

Curtea amintește, în primul rând, că interdicția privind examinarea caracterului abuziv al clauzelor referitoare la obiectul principal al contractului trebuie interpretată în mod strict și nu poate fi aplicată decât clauzelor care stabilesc prestațiile esențiale ale contractului. Revine Kúria sarcina să aprecieze dacă clauza contestată constituie un element esențial al contractului încheiat de soții Kásler.

Pe de altă parte, Curtea arată că examinarea caracterului abuziv al clauzei în discuție nu poate fi exclusă pentru motivul că respectiva clauză s-ar referi la caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte. Astfel, clauza amintită se limitează să stabilească, în vederea calculării ratelor, cursul de schimb între forintul maghiar și francul elvețian, fără însă a prevedea prestarea unui serviciu de schimb de către împrumutător. Or, în lipsa unui asemenea serviciu, sarcina financiară care rezultă din diferența dintre cursul de schimb la cumpărare și cursul de schimb la vânzare, care trebuie să fie suportată de împrumutat, nu poate fi considerată ca fiind o remunerație datorată în schimbul unui serviciu.

În al doilea rând, Curtea precizează că o clauză care definește obiectul principal al contractului nu este exceptată de la examinarea caracterului său abuziv decât dacă a fost redactată în mod clar și inteligibil. În această privință, Curtea subliniază că cerința respectivă nu se limitează la o claritate și la o inteligibilitate formale și pur gramaticale. Dimpotrivă, contractul de împrumut trebuie să indice în mod transparent motivul și particularitățile mecanismului de schimb al monedei străine. Astfel, revine Kúria sarcina de a stabili dacă **un consumator normal informat și suficient de atent** putea, pe baza publicității și a informațiilor furnizate de împrumutător în cadrul negocierii contractului de împrumut, nu numai să cunoască existența unei diferențe între cursul de schimb la cumpărare și cursul de schimb la vânzare ale unei monede străine, ci și să **evalueze efectele aplicării acestui din urmă curs cu privire la calcularea ratelor și la costul total al împrumutului său**.

În ultimul rând, Curtea arată că, în ipoteza în care eliminarea unei clauze abuzive ar face ca, precum în speță, contractul să nu poate fi executat, **directiva nu se opune ca instanța națională să înlocuiască clauza contestată cu o dispoziție de drept național cu caracter supletiv**. Astfel, un asemenea demers permite atingerea obiectivului urmărit de directivă, care constă în special în restabilirea unui echilibru între părți, prin menținerea, în același timp, în măsura posibilului, a validității contractului în ansamblul său.

În cazul în care o asemenea înlocuire nu ar fi permisă, iar instanța ar fi obligată să anuleze contractul, caracterul descurajator al sancțiunii nulității, precum și obiectivul privind protecția consumatorilor ar risca să fie compromise. În speță, o asemenea anulare ar avea ca efect scadența imediată a integralității sumei restante datorate. Or, aceasta poate să depășească capacitățile financiare ale consumatorului și, din această cauză, să îl penalizeze mai degrabă pe acesta decât pe împrumutător care, având în vedere această consecință, ar putea să nu fie motivat să evite inserarea unor astfel de clauze în contractele sale.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106